

BEREISHIS: A STUDY OF TEXT, TRADITION & THEOLOGY

WHAT'S IN A NAME?

בראשית רבה (יז:ד)

ויצר ה' אלהים מן האדמה, בעוץ קומי רבי יוחנן בן זכאי כתיב ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה (א:כד), ומה ת"ל ויצר ה' אלהים מן האדמה כל חית השדה? אמר להן להלן לבריאה, וכאן לכבוש, היאך מה דאת אמר (דברים כ:ט) כי תצור אל עיר ימים רבים, א"ר אחא בשעה שבא הקב"ה לבראת את האדם, נמלך במלאכי השרת, אמר להן נעשה אדם, אמרו לו אדם זה מה טיבו, אמר להן חכמתו מרובה משלכם, הביא לפניהם את הבהמה, ואת החיה, ואת העוף, אמר להם זה מה שמו ולא היו יודעין, העבירן לפני אדם, אמר לו זה מה שמו, אמר זה שור, זה חמור, זה סוס, וזה גמל, ואתה מה שמך אמר לו אני נאה להקרא אדם שנבראתי מן האדמה, ואני מה שמי, א"ל לך נאה להקראות אדני שאתה אדון לכל בריותיך . . . חזר והעבירן לפניו זוגות, אמר לכל יש בן זוג ולי אין בן זוג, ולאדם לא מצא עזר כנגדו, אתמהא, ולמה לא בראה לו תחלה אלא צפה הקב"ה שהוא עתיד לקרות עליה תגר לפיכך לא בראה לו עד שתבעה בפיו, כיון שתבעה מיד ויפל ה' אלהים תרדמה וגו'.

אזנים לתורה (בראשית ביט)

ובהמה לא הזכיר, ולהלן נאמר . . . לכל בהמה . . . היינו שקרא שמות לכל בהמה? ונראה שלא היה צורך להביא אל האדם רק חית השדה ואת עוף השמים, שאינם ברובם בני תרבות עם האדם, לפיכך הביא אותם ה' אל האדם, שיקרא להם שמות. אבל לא היה צריך להביא את הבהמה אל האדם, כי היא אינה משתמטת מן האדם ובאה בעצמה אליו או שהלך האדם אליה, ולפיכך לא נזכרה בהמה בהבאה

R. Shimshon Rafael Hirsch (2:19)

This way of taking ויצר as "forcing" seems confirmed by the fact that בהמה is missing here and only חית השדה (the wild animals) and עוף (birds) are mentioned, while in v.20, בהמה specifically is mentioned. בהמה would not have to be forced to be brought to Man, by their nature they submit themselves to Man, and of their own free will live in human surroundings.

ספורנו (בראשית ביט)

ויבא אל האדם. למען יכיר שהיה לנמצא חדש, מבלי אין בין בעלי חיים דבר נאות לעבדו

חזקוני (בראשית ביט)

ויבא אל האדם. דגים לא הביא כי בתוך המים הם ואינם יוצאים, ואם יוצאים מתים, ואין רדייה עליהם

אזנים לתורה (בראשית ב:כ)

ע"י קריאת השמות לנפשות כל חי הראה אדה"ר שחכמתו מרובה אפילו מן המלאכים . . . ולפיכך יולאדם לא מצא עזר כנגדו" בכל ברואי מעלה ומטה

ספורנו (בראשית ב:ט)

נפש חיה הוא שמו. הנה שמו הורה על צורת הבעל חי הנקרא בשם ההוא, שהיא נפשו אשר בה הוא נמצא בפועל.

רמב"ן (בראשית ב:ט)

אשר יקרא לו האדם נפש חיה – לשון רש"י סרסו ופרשהו, וכל נפש חיה אשר יקרא לו האדם שם, הוא שמו לעולם. ורבי אברהם אמר כי למ"ד "אשר יקרא לו" נמשך, וכל אשר יקרא לו האדם לנפש חיה הוא שמו לעולם:

ויתכן שיהיה פירושו בענין העזר, והכוונה לומר כי האדם נפש חיה, כמו שאמר ויהי האדם לנפש חיה (לעיל ב ז), וכמו שפירשתי, והביא לפניו המינין כולן, וכל מין מהם שיקראנו האדם בשמו, ויאמר בו שהוא נפש חיה כמותו, הוא יהיה שמו, ויהיה לו לעזר כנגדו. והוא קרא לכולן ולא מצא לעצמו עזר שיקרא לו "נפש חיה" כשמו: